

DERDE BIJDRAGE

TOT DE KENNIS DER

ICHTHYOLOGISCHE FAUNA

VAN DE

BANDA-EILANDEN (1).

DOOR

Dr. P. BLEEKER.

In November 1853 ontving ik eene nieuwe verzameling vischen van Banda Neira, welke de heer Dr. E. TALL, officier van gezondheid aldaar, de goedheid wel had willen hebben bijeen te brengen en mij toe te zenden. Ik zie mij daardoor ten derden male in staat gesteld, de kennis der Banda-eilanden in een ichthyologisch opzigt uit te breiden. De bedoelde verzameling bevond zich bij het ontvangen daarvan in een' zeer goeden toestand van bewaring en bestond uit de volgende soorten.

1. <i>Apogon bandanensis</i> Blkr.	5. <i>Mesoprion macolor</i> Blkr.
2. „ <i>novemfasciatus</i> CV.	6. <i>Holocentrum leonoïdes</i> Blkr.
3. <i>Serranus pardalis</i> Blkr.	7. „ <i>sammara</i> CV. *
4. <i>Mesoprion janthinarus</i> Blkr.	8. <i>Myripristis parvidens</i> CV?

(1) Mijne vorige artikels omtrent de vischfauna van Banda zijn opgenomen in het Natuurkundig Tijdschrift voor Nederlandsch Indië, t. w.

Bijdrage tot de kennis der ichthyologische fauna van de Banda-eilanden. Dl. II 1851, p. 225 — 261.

Nieuwe visschen van Banda Neira. Dl. III, 1852 p. 643 — 646.

9. <i>Percis cylindrica</i> CV.	43. <i>Petroskirtes mitratus</i> Rüpp?
10. <i>Upeneus barberinus</i> CV.	44. <i>Gobius phalaena</i> CV.
11. <i>Mulloides flavolineatus</i> Blkr.	45. „ <i>synx</i> CV.
12. <i>Daetylopterus orientalis</i> CV.	46. <i>Antennarius chironectes</i> Comm. =
<i>Chironectes variegatus</i> CV.
13. <i>Pterois volitans</i> CV.	47. <i>Fistularia immaculata</i> Comm.
14. <i>Apistus fusco-virens</i> QG.	48. <i>Amphisile scutata</i> Cuv.
15. <i>Diagramma lineatum</i> CV.	49. <i>Daseyllus aruannus</i> CV.
16. <i>Lethrinus reticulatus</i> CV.	50. „ <i>melanurus</i> Blkr.
17. <i>Pentapus aureolineatus</i> CV.	51. <i>Glyphisodon leucogaster</i> Blkr.
18. <i>Caesio coerulaurens</i> Lacép.	52. <i>Helioses xanthurus</i> Blkr.
19. <i>Gerres oyena</i> CV.	53. <i>Tautoga melapterus</i> CV.
20. <i>Chaetodon baronessa</i> CV.	54. <i>Cheilio hemichrysos</i> CV.
21. „ <i>dorsalis</i> Rwdt.	55. <i>Julis (Julis) dorsalis</i> QG.
22. „ <i>punctato-fasciatus</i> CV.	56. „ („) <i>lunaris</i> CV.
23. „ <i>strigangulus</i> Soland.	57. „ (<i>Halichoeres</i>) <i>melanurus</i> Blkr.
24. „ <i>Tallii</i> Blkr.	58. <i>Novacula julioiles</i> Blkr.
25. „ <i>vagabundus</i> Bl.	59. <i>Cirrhilabrus solorensis</i> Blkr.
26. „ <i>virescens</i> CV.	60. <i>Cheilinus fasciatus</i> CV.
27. <i>Heniochus macrolepidotus</i> CV.	61. <i>Scarus coeruleopunctatus</i> Rüpp.
28. „ <i>melanistion</i> Blkr.	62. „ <i>naevius</i> CV.
29. <i>Holacanthus dux</i> Lac.	63. <i>Callyodon genistriatus</i> CV.
30. „ <i>Lamarekii</i> Lac.	64. <i>Belone leiuroides</i> Blkr.
31. „ <i>navarchus</i> CV.	65. <i>Hemiramphus Dussumierii</i> CV.
32. <i>Taurichthys varius</i> CV.	66. <i>Clupeoides macassariensis</i> Blkr.
33. <i>Chorinemus Sancti Petri</i> CV.	67. <i>Saurida nebulosa</i> CV.
34. <i>Caranx Forsteri</i> CV.	68. <i>Rhombus sumatranus</i> Blkr.
35. <i>Amphacanthus cyanotaenia</i> Blkr.	69. <i>Conger anagoïdes</i> Blkr.
36. „ <i>scaroïdes</i> Blkr.	70. <i>Tetraodon laterna</i> Richards.
37. <i>Acanthurus lineolatus</i> CV.	71. <i>Balistes lineatus</i> Bl. Schm.
38. „ <i>melanurus</i> CV.	72. <i>Ostracion eubicus</i> Bl.
39. „ <i>scopas</i> CV.	73. „ <i>Sebae</i> Blkr.
40. „ <i>strigosus</i> CV.	74. <i>Syngnathus cyanospilos</i> Blkr.
41. <i>Atherina duodecimalis</i> CV?	75. <i>Solegnathus Blochii</i> Blkr.
42. „ <i>lacunosa</i> Forst.	

Aan den heer kolonel VON RÖMER, kapitein ter zee, heb ik bovendien nog een paar Bandasche soorten te danken, welke deze hoofdofficier tijdens zijn verblijf aldaar had erlangd en in geene der overige Bandasche verzamelingen van de heeren BRANDES, MÜHLERT en TALL voorkwamen. Deze soorten zijn:

- 1 *Hippocampus kuda* Blkr. en
- 2 *Pegasus drcenoides* L.

Van de bovengenoemde 77 soorten zijn niet minder dan 52

nieuw voor de kennis van de fauna der Banda-eilanden, zoodat het aantal thans van daar bekende soorten er door klimt tot de hieronder opgesomde 135 soorten. Als nieuw daarvan voor wetenschap beschouw ik *Apogon bandanensis*, *Chaetodon Tullii*, *Heniochus melanistion*, *Dascyllus melanurus*, *Heliases xanthurus*, *Conger anagoïdes* en *Syngnathus cyanospilos*.

SPECIES PISCIIUM BANDANENSES HUCUSQUE COGNITAE.

1. *Apogon bandanensis* Plkr.
2. „ *novemfasciatus* CV. Nat. Tijdschr. N. Ind. III p. 163.
3. *Serranus pardalis* Blkr. Verh. Bat. Gen. XXII Perc.
4. *Mesoprion janthinurus* Blkr.
5. „ *macolor* Blkr. Nat. Tijdschr. N. Ind. III p. 752.
6. „ *quadriguttatus* Blkr. *ibid.* II p. 233.
7. *Cirrhitus pantherinus* CV. *ibid.* II p. 232.
8. *Priacanthus carolinus* CV. *ibid.* II p. 235.
9. *Myripristis parvidens* CV.? *ibid.* III p. 260.
10. „ *pralinus* CV. *ibid.* II p. 234.
11. „ *violaceus* Blkr. *ibid.* II p. 234.
12. *Holocentrum leonoïdes* Blkr. Verh. Bat. Gen. XXII Perc.
13. „ *operculare* CV. Nat. T. Ned. Ind. II p. 232.
14. „ *sammara* CV. *ibid.* III p. 555.
15. *Percis cylindrica* CV. *ibid.* II p. 235.
16. *Upeneus barberinus* CV. *ibid.* II p. 172.
17. „ *Brandesii* Blkr. *ibid.* II p. 236.
18. „ *trifasciatus* CV. *ibid.* II p. 237.
19. *Upeneoïdes variegatus* Blkr. Verh. Bat. Gen. XXII Perc.
20. *Mulloïdes flavolineatus* Blkr. Nat. T. N. Ind. III p. 697.
21. *Trigla Brandesii* Blkr. *ibid.* I p. 24.
22. *Peristedion moluccense* Blkr. *ibid.* I p. 24.
23. *Dactylopterus orientalis* CV. *ibid.* III p. 264.
24. *Pterois volitans* CV. Verh. Bat. Gen. XXII Scleropar.
25. *Scorpaena bandanensis* Blkr. Nat. T. N. Ind. II p. 237.
26. *Apistus fusco-virens* QG. *ibid.* III p. 269.
27. „ *hypselopterus* Blkr. *ibid.* II p. 238.
28. *Synanceia brachio* CV. Verh. Bat. XXII Sclerop.
29. *Diagramma lineatum* CV. Nat. T. N. Ind. IV p. 112.
30. „ *Sebae* Blkr. Verh. Bat. Gen. XXIII Sciaen.
31. *Scolopsides bilineatus* CV. *ibid.*
32. *Lethrinus reticulatus* CV.
33. *Pentapus aureolineatus* CV. Nat. Tijdschr. N. Ind. VI p. 55.

34. *Caesio chrysozona* K. v. H. Verh. Bat. Gen. XXIII Maen.
35. „ *coeruleus* Lacép. ibid.
36. *Gerres oyena* CV. ibid.
37. *Chaetodon baronessa* CV. Nat. T. Ned. Ind. II p. 239.
38. „ *dorsalis* Rwdt. ibid. II p. 240.
39. „ *nesogallicus* CV. ibid. II p. 240.
40. „ *punctato-fasciatus* CV. ibid. II p. 238.
41. „ *strigangulus* Soland. ibid. II p. 239.
42. „ *speculum* K. v. H. ibid. II p. 242.
43. „ *Tallii* Blkr.
44. „ *unimaculatus* Bl. Nat. Tijdschr. Ned. Ind. II p. 241.
45. „ *vagabundus* Bl. Verh. Bat. Gen. XXIII Chaetod.
46. „ *virescens* CV. ibid.
47. *Chelmon longirostris* CV. ibid.
48. *Heniochus macrolepidotus* CV. ibid.
49. „ *melanistion* Blkr.
50. *Taurichthys varius* CV. Verh. Bat. Gen. XXIII Chaet.
51. *Zanclus cornutus* CV. ibid.
52. *Holacanthus dux* Lacép. Nat. T. Ned. Ind. III p. 757.
53. „ *Lamarckii* Lacép.
54. „ *navarchus* CV.
55. „ *trimaculatus* Lacép. Nat. T. Ned. Ind. II p. 242.
56. *Pempheris onalensis* CV. ibid. II p. 242.
57. *Chorinemus Saneti Petri* CV. Verh. Bat. Gen. XXIV Makr.
58. *Caranx Forsteri* CV. ibid.
59. *Selar torvns* Blkr. ibid.
60. *Amphacanthus cyanotaenia* Blkr. Nat. T. Ned. Ind. IV p. 606.
61. „ *scarioïdes* Blkr. ibid. IV p. 262.
62. *Acanthurus lineolatus* CV.
63. „ *melanurus* CV. Nat. T. N. Ind. III p. 271.
64. „ *scopas* CV. ibid. II p. 348.
65. „ *strigosus* Benn. ibid. IV p. 264.
66. *Atherina brachypterus* Blkr. ibid. II p. 243.
67. „ *duodecimalis* CV.? ibid. II p. 485.
68. „ *lacunosa* Forst. ibid. V 504.
69. *Petroskirtes mitratus* Rüpp.? Nat. T. Ned. Ind. II p. 244.
70. „ *Temminckii* Blkr. ibid. II p. 243.
71. *Gobius phalaena* CV. ibid. II p. 244.
72. „ *sphinx* CV.
73. *Antennarius chironectes* Comm. = *Chironectes variegatus* CV.
74. „ *polyophthalmus* Blkr. Nat. T. N. Ind. III p. 644.
75. *Fistularia immaculata* Comm. ibid. III p. 281.
76. *Amphisile scutata* Cuv. ibid. II p. 245.
77. *Premnas biaculeatus* Blkr.

78. *Amphiprion chrysargurus* Richards. (sub nom. *A. xanthurus* Blkr. nec CV.) *ibid.* III p. 560.
79. *Pomacentrus pavo* Lacép. *ibid.* II p. 247.
80. *Dascyllus aruanus* CV.
81. „ *melanurus* Blkr.
82. „ *niger* Blkr. *Verh. Bat. Gen. XXI Labr. Cten.*
83. „ *xanthosoma* Blkr. *Nat. T. Ned. Ind. II p. 247.*
84. *Glyphisodon leucogaster* Blkr. *Verh. Bat. Gen. XXI Labr. Cten.*
85. *Heliases frenatus* CV. *Nat. T. N. Ind. III p. 710.*
86. „ *xanthochirus* Blkr. *ibid.* II p. 248.
87. „ *xanthurus* Blkr.
88. *Labroides paradiseus* Blkr. *Nat. T. Ned. Ind. II p. 249.*
89. *Crenilabrus nematopterus* Blkr. *ibid.* II p. 250.
90. *Cheilio' hemichrysos* CV. *ibid.* II p. 255.
91. *Tautoga melapterus* CV. *Verh. Bat. Gen. XXII Gladsch. Labr.*
92. *Julis (Julis) dorsalis* QG. *Nat. T. Ned. Ind. III p. 564.*
93. „ („) *lunaris* CV. *Verh. Bat. Gen. XXII Gladsch. Labr.*
94. „ (Halichoeres) *balteatus* QG. *Nat. T. Ned. II p. 253.*
95. „ („) *bandanensis* Blkr. *ibid.* II p. 254.
96. „ („) *dieschismenacanthus* Blkr. *ibid.* III p. 645.
97. „ („) *Hoevenii* Blkr. *ibid.* II p. 250.
98. „ („) *interruptus* Blkr. *ibid.* II p. 252.
99. „ („) *melanurus* Blkr. *ibid.* II p. 251.
100. „ („) *Renardi* Blkr. *ibid.* II p. 253.
101. „ („) *spilurus* Blkr. *ibid.* II p. 252.
102. „ („) *strigiventer* Benn. *ibid.* II p. 251.
103. *Novacula julioïdes* Blkr. *ibid.* II p. 254.
104. *Cirrhilabrus solorensis* Blkr. *ibid.* V p. 88.
105. *Cheilinus decacanthus* Blkr. *ibid.* II p. 256.
106. „ *fasciatus* CV. *Verh. Bat. Gen. XXII Gladsch. Labr.*
107. *Scarus balinensis* Blkr. *ibid.* XXII *Ichth. Bali.*
108. „ *coeruleopunctatus* Rüpp.
109. „ *naevius* CV. *Nat. Tijdschr. N. Ind. III p. 769.*
110. „ *nuchipunctatus* CV. *Verh. Bat. Gen. XXII Gladsch. Labr.*
111. *Callyodon genistriatus* CV.
112. „ *waigiensis* CV. *Nat. T. N. Ind. II p. 256.*
113. *Belone leiuroïdes* Blkr. *Nat. T. Ned. Ind. I p. 479.*
114. *Hemiramphus Dussumierii* CV. *Verh. Bat. Gen. XXIV Snoek.*
115. *Clupeoïdes macassariensis* Blkr. *ibid.* XXIV *Har. Nat. T. N. Ind. III p. 772.*
116. *Saurus synodus* CV. *Nat. T. N. Ind. II p. 257.*
117. *Saurida nebulosa* CV. *ibid.* III p. 292.
118. *Rhombus sumatranus* Blkr. *Verh. Bat. Gen. XXIV Pleuron. N. T. N. Ind. I p. 409.*
119. *Oxybelus Brandesii* Blkr. *Nat. T. Ned. Ind. I p. 276.*

120. *Conger anagoides* Blkr.
121. *Ophisurus maculosus* Cuv. Nat. T. N. Ind. II p. 258. Verh. Bat. Gen. XXV Muraen.
122. *Tetraodon laterna* Richards. ibid. III p. 299. ibid. XXIV Blootkak.
123. *Diodon punctatus* Cuv. Verh. Bat. Gen. XXIV Blootk.
124. *Triodon bursarius* Rwdt. ibid.
125. *Balistes aculeatus* Bl. ibid. XXIV Balist.
126. „ *lineatus* Bl. Seln. ibid. Nat. T. Ned. Ind. II p. 260.
127. *Alutarius prionurus* Blkr. ibid. ibid. II p. 260.
128. *Ostracion cornutus* L. Verh. Bat. Gen. XXIV Balist. Ostrac.
129. „ *cubicus* Bl. ibid.
130. „ *Sebae* Blkr. ibid. Nat. T. N. Ind. II p. 259.
131. *Syngnathus cyanospilos* Blkr.
132. „ *haematopterus* Blkr. Nat. T. N. Ind. II p. 259. Verh. Bat. Gen. XXV Trosk. Vissch.
133. *Solegnathus Blochii* Blkr. ibid. II p. 259. ibid. XXV Trosk. Vissch.
134. *Hippocampus kuda* Blkr. Verh. Bat. Gen. XXV Trosk. Vissch.
135. *Pegasus draconis* L. = *Pegasus volans* L. Gm. ibid. XXV Trosk. V.

DESCRIPTIONES SPECIERUM DIAGNOSTICAE.

PERCOÏDEL.

Apogon bandanensis Blkr.

Apog. corpore oblongo compresso, altitudine $3\frac{1}{2}$ ad $3\frac{1}{4}$ in ejus longitudine, latitudine 2 circiter in ejus altitudine; capite $3\frac{2}{5}$ ad $3\frac{1}{2}$ in longitudine corporis, paulo longiore quam alto; oculis diametro $2\frac{1}{5}$ ad $2\frac{1}{4}$ in longitudine capitis, multo minus diametro 1 distantibus; linea rostro-dorsali fronte et vertice declivi rectiuscula rostro convexiuscula; orbita, osse sub-orbitali, crista praecoperuli intramarginali, suboperulo interoperuloque edentulis; maxilla superiore maxilla inferiore paulo brevior sub oculi dimidio posteriore desinente; dentibus maxillis pluriseriatis parvis subaequalibus, vomerinis in thurram \wedge formem, palatinis utroque latere in vittam gracilem dispositis; praecoperulo rotundato margine denticulis parvis parum conspicuis serrato; operulo spinula plana vix conspicua; lineis dorsali et ventrali convexitate subaequalibus; osse suprascapulari edentulo; squamis lateribus 25 vel 26 in serie longitudinali, 8 vel 9 in serie transversali; linea laterali non ramosa; pinna dorsali spinosa dorsali radiosa multo humiliore, spinis mediocribus 3^a ceteris longiore corpore plus duplo humiliore; dorsali radiosa acuta convexa corpore multo humiliore spina radio 1° minus duplo brevior; pectoralibus obtusis rotundatis 5 circiter, ventralibus acutis 5 circiter, ventralibus acutis $5\frac{1}{2}$ circiter, caudali emarginata lobis obtusis rotundatis 4 ad $4\frac{1}{2}$ in longitudine corporis; anali acuta convexa dorsali radiosa non vel vix humiliore; corpore aureo fuscescente plus minusve arenato; fasciis 3 latis transversis diffusis violascentibus, anteriore sub pinna dorsali spinosa, 2^a sub pinna dorsali radiosa, 3^a cauda basi pinnae caudalis approximata; pinna dorsali radiosa fusca; pinnis ceteris roseis, caudali leviter violascente.

B. 7. D. 7 — $\frac{1}{9}$ vel 7 — $\frac{1}{10}$. P. 2/11. V. $\frac{1}{5}$. A. $\frac{2}{8}$ vel $\frac{3}{9}$. C. 17 et lat. brev.

Habit. Banda Neira, in mari.

Longitudo 2 speciminum 75''' et 94'''.

Aanm. In habitus heeft deze soort veel van *Apogon roseipinnis* CV, en *Apogon timorensis* Blkr. aan welke zij van alle mij bekende indische soorten het naaste verwant is. Zij is onder-

kenbaar van de haar verwante species door stomp profiel, ongetakte zijlijn, bolle tweede rugvin en aarsvin, door de drie flauwe dwarsche banden, welke echter welligt in lateren leeftijd verloren gaan, daar zij bij mijn grooter voorwerp reeds moeilijk zijn te herkennen, enz. Van *Apogon timorensis* Blkr. (1) onderscheidt zij zich bovendien nog door hooger ligchaam, grootere oogen, lagere doornachtige rugvin met betrekkelijk veel dunnere doornen, ongetand bovenschouderbladsbeen, enz.

SPAROÏDEL.

Lethrinus reticulatus CV. Poiss. VI p. 221.

Lethrin. corpore oblongo compresso, altitudine $3\frac{1}{2}$ ad 4 fere in ejus longitudine, latitudine 2 ad 2 fere in ejus altitudine; capite acuto $3\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine; oculis diametro 3 fere in longitudine capitis; linea rostro-frontali rostro declivi rectiuscula, fronte convexa; linea interoculari concaviuscula; nuca non gibbosa; rostro acuto oculo vix vel non longiore; maxillis aequalibus, superiore paulo ante oculum desinente; dentibus maxillis serie externa conicis postice obtusis humilioribus, serie interna minimis; caninis curvatis maxilla superiore antice 4, maxilla inferiore 6; labiis crassis; osse suborbitali angulo oris oculi diametro multo humiliore; praepereulo rectangulo angulo rotundato; opereulo postice spinula plana; linea dorsali rotundata; squamis ciliatis, lateribus 43 p. m. in serie longitudinali; pinna dorsali spina 4^a spinis ceteris longiore, parte radiosa rotundata; pinnis pectoralibus acutis $4\frac{1}{2}$ circiter, ventralibus acutis 5 et paulo ad $5\frac{1}{2}$, caudali emarginata lobis acutis 5 circiter in longitudine corporis; anali spina 3^a spinis ceteris longiore parte radiosa postice obtusa rotundata humiliore; colore corpore superne dilute olivaceo vel roseo inferne margaritaceo; capite, dorso lateribusque maculis parvis violaceis transversim subfasciatim variegatis; vittis vulgo 2 rostro-ocularibus violaceis; pinnis roseis; dorsali spinosa maculis diffusis violascentibus; ventralibus violascentibus basi flavis; dorsali, anali et caudali radiis striis minutis brevibus transversis nigris variegatis.

(1) In eene nieuwe ter perse te leggen Bijdrage tot de ichthyologische fauna van Timor beschreven.

B. 6. D. 10/9 vel 10/10. P. 2/11 ad 2/13. V. 1/5. A. 3/3 vel 3/9.

C. 17 et lat. brev.

Synon. *Léthrinus à réseau* CV. Poiss. VI p. 221.

Habit. Banda Neira, in mari.

Longitudo 5 speciminum 64''' ad 92'''.

Aanm. Deze soort is kenbaar aan de afwezigheid van bolvormige of kiesvormige tanden, de eigenaardige vlektekening en de dunne dwarsehe zwarte streepjes op de stralen der ongepaarde vinnen. Zij was tot nog toe slechts van Nieuw Guinea bekend.

CHAETODONTOÏDEL.

Chaetodon Tallii Blkr.

Chaetod. corpore disciformi, diametro dorso-ventrali 2 et paulo in longitudine corporis; capite acuto $3\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; oculis diametro $2\frac{2}{3}$ in longitudine capitis; linea rostro-dorsali capite concava nucha convexa linea rostro-ventrali paulo brevior; rostro acuto squamoso; praeoperculo denticulis conspicuis nullis; squamis lateribus 25 p. m. in serie longitudinali; pinnis dorsali et anali radiosus obtusis rotundatis, dorsali spinosa spinis mediis spinis posticis longioribus; pectoralibus rotundatis $4\frac{1}{2}$, ventralibus aentis 4 circiter, caudali extensa convexa 6 circiter in longitudine corporis; colore corpore, capite regioneque thoracica flavescente, dorso lateribusque margaritaceo; fascia oculari nigra oculo non graciliore margaritaceo limbata nucha paulo ante spinam dorsi 1^m et interoperculo cum fascia lateris oppositi unita; labiis fuscis; corpore vittis gracilibus transversis parallelis nigricante-violaceis 17 vel 18 a basi pinnae dorsalis oblique descendentes; dorso sub anteriore dimidio pinnae dorsalis radiosae macula magna diffusa nigricante pinnam versus adscendente; cauda fascia diffusa lata transversa nigricante; pinnis dorsali et anali aurantiacis, dorsali leviter nigro marginata; pectoralibus violaceis; ventralibus et caudali dilute violascentibus basin versus plus minusve aurantiacis.

B. 6. D. 12/25 vel 12/26. P. 2/15. V. 1/5. A. 3/21 vel 3/22. C. 17 et lat. brev.

Habit. Banda Neira, in mari.

Longitudo speciminis unici 61'''.

Aanm. Deze soort is verwant aan *Chaetodon lunatus* CV., *Chaetodon orycephalus* Blkr., *Chaetodon marginatus* Ehr., *Chae-*

todon Abhortani CV. enz. en schijnt nog de meeste overeenkomst te hebben met laatstgenoemde. Deze heeft dezelfde kleur des ligchaams en evenzoo 17 zwarte dwarsehe schuins naar voren en beneden dalende strepen over het ligchaam, doch deze strepen zijn alle onder de zijlijn en er is een diffuse bruine band aan de basis der aarsvin en eene zwarte streep op de staartvin terwijl de vinstralen er zouden zijn D. 12/21. A. 3/8.

Heniochus melanistion Blkr.

Henioch. corpore disciformi diametro dorso-ventrali 2 et paulo ad $1\frac{1}{2}$ in longitudine corporis; capite acuto 4 ad 4 fere in longitudine corporis; oculis diametro $2\frac{1}{2}$ ad 3 fere in longitudine capitis; orbita antice dentibus 1 vel pluribus armata; linea rostro-dorsali capite valde concava linea rostro-ventrali paulo longiore; rostro acuto squamato oculo brevior; praecoperculo rectangulo angulo paulo rotundato margine posteriore denticulato; squamis lateribus 40 p. m. in serie longitudinali; dorsali spinosa spina 4^a valde producta hymenophora diametro dorso-ventrali longiore apice flexili, spina 5^a spina 4^a minus duplo brevior hymenophora apice flexili, spina penultima spina ultima paulo brevior; dorsali radiosa obtusa convexa; pectoralibus aentis 3 et paulo ad $3\frac{1}{4}$, ventralibus obtusis rotundatis $3\frac{1}{2}$ ad $3\frac{3}{4}$, caudali extensa truncata $4\frac{1}{2}$ ad $4\frac{3}{4}$ in longitudine corporis; anali acute rotundata dorsali radiosa multo altiore spinis crassis 2^a et 3^a subaequalibus; colore corpore flavo; fasciis corpore 2 latis transversis obliquis nigricante-fuscis; fascia 1^a nucha basi spinae dorsalis 1^a incipiente oculum operenlaque tegente, ante pinnam pectoralem descendente et basin ventralis et anum attingente; fascia 2^a membrana spinarum dorsalium 4^{ae} et 5^{ae} incipiente oblique pinnam analem versus descendente et dimidiam partem analis posteriorem totam fere tegente; rostro medio fascia longitudinali fusca; pinna dorsali spinam 1^m inter et 3^m flava, spinam 3^m inter et 7^m vel 6^m nigricante-fusca, post spinam 7^m flava fascia longitudinali lata fusca spina 8^a vel 9^a incipiente et radio dorsali postico desinente; pectoralibus et caudali flavescentibus basi nigris; ventralibus nigris; anali dimidio anteriore et margine posteriore flava.

B. 6. D 12/22 vel 12/23. P. 2/13. V. 1/5. A. 3/18 vel 3/19. C. 17 et lat. brev.

Habit. Bauda Neira, in mari.

Longitudo 2 speciminum 110''' et 124'''.

Aann. Deze soort is zeer na verwant aan *Heniochus chrysostrabus* CV. van Otaïti. De beschrijving daarvan met mijne specimina vergelijkende, hield ik ze aanvankelijk voor daarmede

identisch. Van *Heniochus chrysostomus* komt evenwel eene afbeelding voor in de prachtuitgave van CUVIER'S Règne animal en daarnaar te oordeelen, moet mijne soort eene andere zijn, ten zij die afbeelding zeer onnaauwkeurig is. De voorste band toch omvat er niet het oog, de rugvinband is er veel breeder en naar voren toe met den rug-aarsvinband vereenigd en het vlies der 4e en 5e rugdoornen niet zwart. Maar afgescheiden van deze verschillen in kleurteekening, welke aan ligte verscheidenheden zouden kunnen zijn toe te schrijven, vertoont de aangehaalde afbeelding de schubben veel grooter, de borstsvinnen en den 5^u rugdoorn korter, de buikvinnen zeer spits en de staartvin bol. De soortnaam mijner voorwerpen heb ik ontleend aan het zwarte vlies van den verlengden rugdoorn.

Holacanthus navarchus CV. Poiss. VII p. 128.

Holac. corpore oblongo compresso, diametro dorso-ventrali $2\frac{2}{3}$ circiter in longitudine corporis; latitudine corporis $2\frac{2}{3}$ circiter in diametro dorso-anali; capite obtuso $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis, altiore quam longo; fronte squamosa; oculis diametro $3\frac{1}{2}$ ad $3\frac{1}{2}$ in longitudine capitis; linea interoculari convexa; linea rostro-dorsali fronte et nucha convexiuscula linea rostro-ventrali paulo brevior; osse suborbitali oculi diametro altiore angulato dentibus conspicuis serrato; praeoperculo margine posteriore denticulis plus quam 20, margine inferiore dentibus 4 vel 5 serrato, spina oculo longiore capite plus duplo brevior; squamis lateribus non squamatis 50 p. m. in serie longitudinali; pinna dorsali spinosa spina posteriore spinis ceteris longiore, spinis antorsum sensim decrescentibus, membrana inter spinas 5 anteriores valde incisa, inter spinas ceteras vix vel non emarginata; dorsali radiosa obtusa rotundata corpore duplo circiter humilior; pectoralibus obtusis rotundatis $4\frac{1}{2}$, ventralibus acutis radio 1° producto spina plus duplo longiore $2\frac{2}{3}$ circiter, caudali obtusa valde convexa $5\frac{2}{3}$ circiter in longitudine corporis; anali obtusa rotundata dorsali radiosa humilior spina 3^a spinis 1^a et 2^a longiore; colore corpore pulchre aurantiaco; singulis squamis basi macula violacea; capite dimidio superiore, nucha lateribusque antice violaceis squamis plurimis macula coerulea, violaceo antice et postice vittis coeruleis marginato vittis curvatis anteriore rostro incipiente ante basin pectoralis decurrente et paulo post insertionem ventralis desinente, posteriore dorso sub spina 5^a incipiente et paulo post insertionem pectoralis desinente; lateribus postice fascia transversa lata nigra caudae partem anteriorem tegente dimidium inferius dorsalis radiosae attingente et ibi rotundata, inferne cum nigro

pinnae analis coeunte, antice superne et postice vitta coerulea cineta; squamis fascia nigra coeruleo punctatis; pinnis dorsali et caudali aurantiacis, dorsali superne et postice et caudali postice coeruleo et nigro marginatis; pectorali profunde violacea; ventrali marginé anteriore coerulea, medio nigra, postice violacea; anali nigra coeruleo punctata et marginata.

B. 6. D. 14/18 vel 14/19. P. 2/15. V. 1/5. A. 3/18 vel 3/19. C. 17 et lat. brev.

Synon. *Camujsneus* De Vlam. Rec. N. 22.

Gravin Ruijsch Theatr. animal. I Pisc. Amb. p. 29, 30 tab. 15 fig. 10, 11.

Kipas Japon of *Japansche Wajer* Valent. Ind. Amb. III p. 364 N. 58.

Pantiop Japon, *Japonsche Blazer* of *Trompetter* Valent. ibid. III p. 367 N. 64.

Douwing Admiral Ren. Poiss. I tab. 16 fig. 92, II tab. 4 fig. 17.

Holacanth amiral CV. Poiss. VII p. 128.

Habit. Banda Neira, in mari.

Longitudo speciminis unici 147'''.

Aanm. Ofschoon deze soort reeds lang bekend is, bestond er nog geene eenigzins voldoende beschrijving van en de aangehaalde afbeeldingen zijn uiterst inkorrekt.

Holacanthus Lamarckii Lacép. Poiss. IV p. 526, 532. CV. Poiss. VII p. 148 tab. 184.

Holacanth. corpore oblongo compresso, diametro dorso-ventrali $3\frac{1}{2}$ circiter in longitudine totius corporis, $2\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis absque pinna caudali; latitudine corporis $2\frac{3}{4}$ circiter in ejus altitudine; capite obtuso $5\frac{3}{4}$ circiter in longitudine totius corporis, 4 circiter in longitudine corporis absque pinna caudali, altiore quam longo; fronte squamosa; oculis diametro $3\frac{3}{4}$ circiter in longitudine capitis; linea interoculari convexa; linea rostro-dorsali capite declivi rectiuscula linea rostro-ventrali brevior; osse suborbitali oculi diametro non vel vix humiliore valde emarginato postice rotundato dentibus valde conspicuis serrato; praeperculo margine posteriore denticulis plus quam 30, margine inferiore dentibus 3 serrato, spina oculo duplo circiter longiore capite minus duplo brevior; squamis lateribus non squamatis 50 p. m. in serie longitudinales; pinna dorsali spinosa spinis anterioribus et posterioribus subaequalibus spinis mediis paulo longioribus, membrana spinas 4 vel 5 anteriores inter profunde incisa spinas ceteras inter non vel vix incisa; dorsali radiososa obtusa angulata dorsali spinosa altiore corpore multo plus duplo humiliore; pectoralibus acute rotundatis $4\frac{1}{2}$ circiter, ventralibus acutis ra-

dio 1° producto spina multo minus duplo longiore $3\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis absque pinna caudali; anali acutangula dorsali radiosae paulo altiore spina 3^a spinis 1^a et 2^a longiore; caudali emarginata angulis maxime producta corporis altitudine longiore vel vix brevior; colore corpore superne violascente lateribus inferneque flavescente-roseo; singulis squamis stria vel macula parva dilute coerulea; nucha macula oblonga aurantiaca; fasciis corpore utroque latere 4 longitudinalibus violaceo-nigris, 1^a oculo-dorsali pinnae dorsalis radiosae partem posteriorem attingente, 2^a et 3^a oculo-caudalibus, 4^a maxillo-caudali; pinnis pectoralibus aurantiacis basi violaceis; dorsali spinosa et ventralibus totis nigris; dorsali radiosae dimidio superiore nigra dimidio inferiore roseo-violascente postice guttulis aliquot nigricantibus; anali et caudali roseo-violascentibus guttulis numerosis nigricantibus.

B. 6. D. 15/16 vel 15/17. P. 2/14. V. 1/5. A. 3/18 vel 3/19. C. 17 et lat. brev.

Synon. *Kwikstaarten* Ruysch, Theatr. animal. I Pisc. Amboin. p. 29 tab. 15 fig. 4, 5.

Kwikstaart Valent. Ind. Amb. III p. 375 No. 84, 85.

Quicksteert Renard Poiss. Mol. I tab. 26 fig. 144, 145.

Holacanth Lamarck Lacép. Poiss. IV p. 526, 532. CV. Poiss. * VII p. 148 tab. 184.

Habit. Banda Neira, in mari.

Longitudo speciminis unici 180'''.

Aanm. Mijn specimen is mij gebleken een wijfje te zijn. De oude schrijvers vermelden de voorwerpen met 3 overlansche banden als mannetjes, die met 4 banden als wijfjes, welk laatste met mijne waarneming overeenkomt. Het verdient nog wel nader onderzocht te worden of de driebandige voorwerpen mannetjes zijn of tot eene verscheidenheid behooren. De afbeelding in de groote Histoire naturelle des Poissons is tamelijk goed en vertoont een driebandig specimen.

THEUTIDES.

Acanthurus lineolatus CV. Poiss. X p. 152.

Acanth. corpore oblongo compresso, altitudine $2\frac{1}{2}$ in ejus longitudine, latitudine 3 circiter in ejus altitudine; capite obtuso convexo 5 et paulo in longitudine corporis; longitudine capitis $1\frac{1}{2}$ circiter in ejus altitudine; oculis diametro 3 circiter in longitudine capitis; linea rostro-frontali sa-

perne et linea interoculari convexis; rostro obtuso; osse suborbitali oculi diametro multo altiore; sulco rostro-oculari oculo multo brevior; dentibus utraque maxilla p. m. 12 cuneiformibus apice serratis, maxilla superiore apice rotundatis, maxilla inferiore apice truncatis; praeoperculo valde obtusangulo angulo rotundato; operculo osseque scapulari leviter rugosis; squamis ctenoïdeis lateribus 100 p. m. in serie longitudinali; linea laterali arborescente; cauda spina oculo longior; pinnis dorsali et anali postice obtusangulis, dorsali spinosa spina postice spinis ceteris longiore parte radiosa anali paulo altiore corpore triplo circiter humiliore; pectoralibus acutis 4 et paulo, ventralibus acutis radio 1° producto $4\frac{1}{2}$, caudali subtruncata angulis valde producta $3\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; colore corpore pinnisque fusco; corpore ubique dense coeruleso punctulato punctulis ex parte longitudinaliter seriatis; pinnis dorsali et anali nigro marginatis, basi postice macula nigra; caudali postice nigro et flavo marginata; pectoralibus aurantiaco-fuscis.

B. 5. D. $\frac{9}{25}$ vel $\frac{9}{26}$ (rad. 1° simplic.). P. $\frac{2}{14}$. V. $\frac{1}{5}$. A. $\frac{3}{24}$ vel $\frac{3}{25}$ (rad. ant. 3 simpl.). C. 16 et lat. brev.

Synon. *Acanthurus lineolé* CV. Poiss. X p. 152.

Habit. Banda Neira, in mari.

Longitudo speciminis unici 121'''.

Aanm. De zeer korte beschrijving van *Acanthurus lineolatus* in het groote vischwerk past zeer goed op mijn specimen, zoodat ik geene reden heb het als eene andere soort te beschouwen.

Acanthurus strigosus Benn. Zoöl. Journ. fasc. 13 p. 41. CV.

Poiss. X p. 179. Blkr. Nat. T. N. Ind. IV p. 264 (diagnosis emendata).

Acanthur. corpore oblongo compresso, altitudine $2\frac{3}{4}$ ad $2\frac{3}{4}$ in ejus longitudine, latitudine $3\frac{1}{2}$ ad 3 circiter in ejus altitudine; capite obtuso convexo $4\frac{1}{2}$ ad 5 et paulo in longitudine corporis; longitudine capitis $1\frac{1}{2}$ ad $1\frac{1}{2}$ in ejus altitudine; oculis diametro $2\frac{1}{2}$ ad 3 et paulo in longitudine capitis; linea rostro-frontrali superne et linea interoculari convexis; rostro obtuso; osse suborbitali oculi diametro junioribus paulo, aetate provectoribus multo altiore; sulco rostro-oculari oculo multo brevior; dentibus maxillis cleidoïdeis vel clavatis parte clavata denticulatis stipite gracilibus, utraque maxilla 20 ad 40; praeoperculo obtusangulo angulo rotundato; operculo osseque scapulari aetate provectoribus praesertim rugosis; squamis ctenoïdeis, lateribus 70 ad 90 in serie longitudinali; cauda spina junioribus oculo brevior, aetate provectoribus oculo longior; pinnis dorsali et anali obtusis postice angulatis angulo rotundatis, dorsali spinosa spina postica spinis ceteris longior, dorsali radiosa anali paulo altiore $2\frac{1}{2}$ ad $2\frac{1}{2}$ in

altitudine corporis; pectoralibus acute rotundatis $3\frac{1}{4}$ ad $4\frac{1}{4}$, ventralibus acutis 5 circiter, caudali emarginata angulis plus minusve producta 3 ad 4 in longitudine corporis; corpore rubro antice guttulis numerosis sparsis coeruleis, postice guttulis coeruleis in series plus quam 20 longitudinales dispositis vel vittis plus quam 20 coeruleis continuis longitudinalibus; pectorali violascente margine anteriore nigricante-violacea; pinnis ceteris fusciscente-rufis vel fuscis imparibus dimidio basali coeruleo guttulis marginibus nigricante-violaceis, dorsali et anali junioribus vittis longitudinalibus coeruleis et basi postice interdum macula nigricante; ventrali margine anteriore nigricante-violacea.

B. 5. D. $8/24$ ad $8/29$ (rad. 4 ad 7 ant. simplic.). P. $2/14$. V. $1/3$. A. $3/24$ (rad. 2 ad 4 ant. simpl.). C. 16 et lat. brev.

Synon. *Acanthurus aux petites raies* CV. Poiss. X p. 152.

Habit. Banda Neira, in mari.

Batavia, in mari.

Padang, Cauer, Priaman, Sumatrae occidentalis, in mari.

Longitudo 15 speciminum $58'''$ ad $174'''$.

Aanm. Ik beschreef deze soort ter boven aangehaalde plaatse naar 2 jeugdige voorwerpen. Sedert ontving ik een aantal grootere specimina, waaronder een versch van Batavia, waardoor ik in de gelegenheid gesteld ben de vroeger gegevene diagnose te verbeteren.

GOBIOIDEI.

Gobius sphyinx CV. Poiss. XII p. 70.

Gob. corpore subelongato compresso, altitudine $4\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine, latitudine $1\frac{1}{2}$ circiter in ejus altitudine; capite obtuso convexo $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{2}$, latitudine $1\frac{2}{3}$ circiter in ejus longitudine; oculis diametro $2\frac{1}{2}$ circiter in longitudine capitis, diametro $\frac{1}{2}$ circiter distantibus, maxima parte in dimidio capitis anteriore sitis; linea rostro-frontali valde declivi convexa; rostro convexo oculo brevior; capite vertice et operculis superne tantum squamato; rictu obliquo; maxilla superiore maxilla inferiore vix brevior sub medio oculo desinente; dentibus maxillis pluviseriatis serie externa majoribus; maxilla inferiore utroque latere canino curvato extrorsum spectante; sulco oculo-scapulari bene conspicuo; squamis frontem inter et pinnam dorsali 1^m 22 p. m., lateribus 50 p. m. in serie longitudinali, nuchalibus thoracisque squamis ceteris minoribus; appendice anali oblonga subquadra-

ta; pinna dorsali spinis flexilibus, obtusa, corpore plus duplo humiliore, dorsali 2^{ae} approximata; dorsali 2^a et anali dorsali 1^a vix altioribus postice angulatis; pectoralibus non filosis obtusis rotundatis $4\frac{1}{2}$, ventrali obtusa rotundata $5\frac{1}{2}$, caudali obtusa rotundata $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; colore corpore superne fuscescente-olivaceo, inferne roseo vel margaritaceo; corpore fasciis latis transversis fuscescentibus 4 vel 5, 1^a dorso-ventrali, 2^a, 3^a et 4^a dorso-analibus, 5^a caudali diffusa; ventre vittis transversis 12 p. m. coeruleis vittis olivaceis alternantibus; capite oculis numerosis parvis coeruleis annulo profundiore cinetis; squamis dorso plurimis guttula coerulea; pinnis dorsalibus caudalique dilute violascentibus; dorsali spinosa violaceo profundiore nebulata et marginata et punctis numerosis coeruleis; dorsali radiosa et caudali superne punctis numerosis coeruleis membrana inter singulos radios in series 2 transversas dispositis; caudali basi superne macula parva nigra; pectoralibus flavescentibus basi coeruleo punctatis; ventrali analique roseis violaceo-nigro marginatis; ventrali tota, anali dimidio libero postice tantum coeruleo punctatis; anali angulo posteriore tota violaceo-nigra; membrana branchiali fascia transversa fusca coeruleo marginata.

B. 4. D. 6 — $1/14$ vel 6 — $1/15$. P. 19. V. $1/5$. A. $1/14$ vel $1/15$. C. 28 p. m. (lat. brev. incl.).

Synon. *Gobie sphynx* CV. Poiss. XII p. 70.

Habit. Banda Neira, in mari.

Longitudo speciminis unici 112'''.

Aanm. Mijn specimen beantwoordt zeer goed aan de beschrijving van den heer VALENCIENNES, welke echter bijkans slechts betrekking heeft tot de kleuren.

PEDICULATI.

Antennarius chironectes Commers. CV. Poiss. XII p. 315.

Antenn. corpore oblongo-ovali compresso, altitudine $2\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine, latitudine $1\frac{1}{2}$ circiter in ejus altitudine; oculis diametro 4 et paulo in longitudine maxillae superioris; rictu subverticali postrorsum descendente dentibus intermaxillaribus et inframaxillaribus pluriseriatis conicis subaequalibus, vomero-palatinis in thurmas 4 oblongas arcum efficientes dispositis, thurmis spatio glabro a se invicem remotis; apertura branchiali rotunda oculo vix majore; cute toto corpore spinulis parvis plurimis bifurcatis conspicuis scabra; tuberculis osscis scabris fronte et dorso longitudinaliter, regione operculari transversim seriatis; fimbriis capite corporeque paucissimis vel nullis; radio rostro libero tuberculo scabro apice rostri

inserto, 5 circiter in longitudine corporis, apice clavato fimbriato; pinna dorsali spinosa spina 1^a libera obtusa vix antrorsum flexili, spina 2^a spina 1^a multo minus duplo longiore obtusa, maxilla superiore brevior, membrana scabra humili vix mobili; dorsali radiosa et anali rotundatis altitudine subaequalibus, dorsali anali minus duplo longiore; caudali rotundata $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; ventralibus digitatis maxilla superiore brevioribus; colore corpore pinnisque griseo-rubro griseo-fuscescente diffuse nebulato; corpore pinnisque ocellis nigris flavo annulatis, ocellis corpore paucissimis utroque latere 5 vel 6, ventre capiteque inferne nullis; ocellis pinna dorsali radiosa 5 vel 6, 1 vel 2 basi pinnae, 3 vel 4 margini pinnae superiori magis quam ejus basi approximatis in seriem longitudinalem dispositis; ocellis pinna caudali 16 p. m. pluriseriatis, anali p. m. 7; ocello basi dorsalis et analis ocellis ceteris majoribus; radio rostrali libero fusco annulato; pinnis omnibus flavo marginatis.

B. 6. D. 2—12 (3 poster. fissi). P. 10 (simpl.). V. 5 (post. simpl.). A. 7 (6 post. simpl.). C. 9 (omn. fiss.).

Synon. *Lophius chironectes* Lacép. Poiss. I p. 321 tab. 14 fig. 2.

Lophie chironecte Lacép. ibid.

Lophius pictus Shaw Nat. Miscell. tab. 176 fig. 1.

Chironectes variegatus CV. Poiss. XII p. 315.

Chironecte varié CV. ibid.

Habit. Banda Neira, in mari.

Longitudo speciminis unici 122'''.

Aanm. Ik houd deze soort voor dezelfde als die, welke door LACÉPÈDE zeer gebrekkig afgebeeld en in de groote Histoire naturelle zeer oppervlakkig en slechts wat de kleuren betreft beschreven is. Op de aangehaalde afbeelding zijn de vinvlekken in te gering aantal uitgedrukt en de staartvinvlekken zelfs in het geheel niet. De soort heeft veel van *Antennarius polyophthalmus* Blkr. (Nat. T. N. Ind. III p. 644) welke insgelijks bij Banda leeft, doch het ligchaam minder slank heeft, den achtersten rugdoorn meer oprigtbaar en de vlekken van vinnen en vooral van het ligchaam aanmerkelijk talrijker.

LABROÏDEI CTENOÏDEI.

Premnas biaculeatus Blkr.

Premn. corpore oblongo compresso altitudine $2\frac{1}{2}$ ad $2\frac{1}{2}$ in ejus longitudine, latitudine $2\frac{1}{2}$ ad $2\frac{3}{4}$ in ejus altitudine; capite obtuso convexo $4\frac{1}{2}$ ad $4\frac{1}{2}$ in longitudine corporis, aequae alto ac longo; linea rostro-frontali convexa; capite praecoperculo interoperculoque tantum squamato; oculis dia-

metro 4 ad $4\frac{1}{2}$ in longitudine capitis; osse suborbitali oculi diametro junioribus multo adultis vix humiliore, spinis 2 superiore inferiore multo longiore praeoperculi marginem posteriorem longe superante, supra spinam longiorem interdum uni- vel bidentato; maxillis aequalibus adultis autem inferiore ante superiorem prominente; dentibus maxillis uniseriatis aequalibus obtusis; praecoperculo rectangulo angulo rotundato, dentibus junioribus parvis, aetate provecioribus majoribus ex parte spinaeformibus; operculo rugoso interoperculoque edentulis; suboperculo dentibus subspinaeformibus 3 ad 6 armato; squamis lateribus 60 ad 70 in serie longitudinali; linea laterali tubulis simplicibus notata sub media dorsali radiosa vel paulo post mediam dorsalem radiosam interrupta; pinnna dorsali partem spinosam inter et radiosam valde emarginata, spinosa radiosa humiliore spina 3^a vel 4^a spinis ceteris longiore corpore paulo plus triplo ad minus triplo humiliore, spina penultima spinis ceteris brevior; dorsali radiosa rotundata vel angulata obtusa corpore duplo circiter humiliore; pectoralibus obtusis $3\frac{3}{4}$ ad 4, ventralibus rotundatis $4\frac{1}{2}$ ad $4\frac{1}{2}$, caudali obtusa rotundata $4\frac{1}{2}$ ad 5 in longitudine corporis; anali rotundata vel angulata dorsali radiosa vix vel non humiliore, spina 1^a spina 2^a duplo vel plus duplo brevior; colore corpore pinnisque pulchre fuscescente-rubro; fasciis corpore 3 transversis margaritaco-coeruleis coeruleo profundiore limbatis, 1^a nuchali, 2^a dorso-anali, 3^a caudali; pinnis omnibus rubris violacco-nigro marginatis.

B 5 vel 6. D. 10/16 ad 10/19 vel 9/18 vel 9/19. P. 1/16 vel 2/16.

V. 1/5. A. 2/14 ad 2/16. C. 13 vel 15 et lat. brev.

Var. a. Fasciis transversis corpus semicingentibus.

„ b. Fasciis transversis corpus totum cingentibus 2^a et 3^a media altitudine processu trigono antrorsum spectante.

„ c. Fasciis transversis corpus totum cingentibus processu nullo.

Synon. *Tontelton* Ren. Poiss. Mol. I tab. 22 fig. 122. var. e.

Chaetodon fusco-rubescens, aculeis utrinque 2 infra oculos Seb.

Thesaur. III tab. 26 fig. 19. var. c. act. valde provect.

Koelreuter in Nov. Comment. Petropol. X p. 346 tab. 3 fig. 5.

Chaetodon biaculeatus Bl. Ausl. tab. 219 fig. 2. var. c. Fisch.

Zweystachlichte Klippfisch Bl. ibid. var. e.

Bandoulière à deux aiguillons Bl. ibid. var. e.

Holacanthus biaculeatus Lacép. Poiss. IV p. 528, 537. var. c.

Holacanthus deux piquans Lacép. ibid. var. c.

Holocentrus Sonnerat Lacép. ibid. IV p. 344, 391.

Holocentre Sonnerat Lacép. ibid.

Scorpaena aculeata Lacép. Poiss. III p. 258, 268.

Scorpine aiguilloné Lacép. ibid.

Lutjanus trifasciatus Schneid. Bl. Syst. posth. Add. p. 568.

Premnas leucodesmus K. v. H. icon, edit. in Verh. Overz. Bezitt. var. b.

Premnas semicingentus CV. Poiss. V p. 307. Swains. Nat. Hist.

Fish. II p. 217. Blkr. Verh. Bat. Gen. XXI Labr. Cten. p. 7. var. a.

Premnade à demi ceinture CV. Poiss. V p. 307.

Premnas unicolor CV. Poiss. V p. 308.

Premnade unicolore CV. *ibid.*

Premnas trifasciatus CV. Poiss. V p. 304. Règn. anim. éd. luxe Poiss. Atl. tab. 32 fig. 2. Müll. Schleg. Verh. Nat. Gesch. Ned. overz. Bez. Overz. Gesl. Amphipr. Premn. etc. p. 20 tab. 6 fig. 6. Blkr. Verh. Bat. Gen. XXI Labr. Cten. p. 9 Nat. T. N. Ind. loc. plumb.

Premnade à trois bandes CV. Poiss. V p. 304, Règn. anim. éd. luxe, Poiss. Atl. tab. 32 fig. 2. var. b.

Habit. Banda Neira, in mari.

Amboina, in mari.

Lawajong, Solor insulae, in mari.

Batavia, in mari.

Sibogha, Sumatrae occidentalis. in mari.

Longitudo specimenum 70''' ad 142'''.

Aanm. Ik bezit alle drie de varieteiten dezer soort, welke in de groote Histoire naturelle des Poissons als drie verschillende soorten plaats nemen. Eene naauwkeurige vergelijking mijner 8 voorwerpen, alle in uitmuntenden toestand van bewaring, heeft mij geene verschillen doen kennen, welke eene soortelijke waarde bezitten. De tandjes boven den langen onderoogkuilsdoorn zijn niet standvastig en verschillen zelfs wat aantal of aan- of afwezigheid betreft aan de beide zijden van een zelfde voorwerp. Zoo ook is de bandteekening aan ligte wijzigingen in de lengte en gedaante onderworpen en bij mijn grootste specimen, hetwelk zeer goed beantwoordt aan SEBA's afbeelding (Thesaur. III tab. 26 fig. 19) zijn de banden naauwelijks waar te nemen. De getallen der vinstralen zijn evenzeer aan geringe verschillen onderhevig. In de groote Histoire naturelle des Poissons wordt SEBA's fig. 29 van plaat 26 van het 3e deel zijns Thesaurus ten onregte tot deze soort gebracht.

Heliases xanthurus Blkr.

Helias. corpore oblongo compresso, altitudine 3 et paulo in ejus longitudine, latitudine $2\frac{1}{2}$ circiter in ejus altitudine; capite 5 circiter in longitudine corporis, paulo altiore quam longo; oculis diametro $3\frac{1}{2}$ circiter in longitudine capitis; linea rostro-dorsali rostro et vertice convexa; linea interoculari convexa; osse suborbitali oculi diametro plus duplo humili-

ore; maxillis subaequalibus superiore sub oculi margine anteriore desinente; dentibus maxillis serie externa seriebus internis bene conspicuis majoribus conicis; praeoperculo subrectangulo angulo rotundato, margine posteriore leviter emarginato; squamis lateribus 28 p. m. in serie longitudinali; linea laterali sub radiis dorsalibus anticis interrupta; pinnis dorsali radiosa dorsali spinosa duplo circiter altiore acuta corpore multo minus duplo humiliore; pectoralibus acutis et ventralibus acutis radio 1° producto 4 circiter, caudali profunde incisa lobis acutis superiore longiore 3 et paulo in longitudine corporis; anali angulata angulo rotundata dorsali radiosa multo humiliore, spina 2^a spina 1^a plus duplo longiore sed radio 1° brevior; capite, dorso lateribusque violaceo-fuscis, ventre flavescente vel aurantiaco, cauda tota fere aurantiaca; squamis capite corporeque singulis basi macula coerulea; pinnis dorsali et anali nigris parte radiosa postice aurantiaco marginatis; pectoralibus membrana dilute violaceis radiis aurantiacis; ventralibus fuscis; caudali aurantiaca mediam basin versus macula irregulari nigra.

B. 5. D. 13/10 vel 13/11. P. 2/16. V. 1/5. A. 2/11 vel 2/12. C. 15 et lat. brev.

Habit. Banda Neira, in mari.

Longitudo speciminis unici 141'''.

Aanm. Deze soort is zeer gemakkelijk herkenbaar aan haren bollen snuit en oranjekeurige staartvin en staart, welke kleur nabij de rug- en aarsvin door eene scherpe lijn van het violetbruine des ligchaams is gescheiden.

Dascyllus aruanus CV. Poiss. V p. 325. Rüpp. N. Wirbelth.

Faun. Abyss. F. R. M. p. 129. Blkr. Nat. T. N. Ind.

II p. 246 (nec. variet.). (diagnosis emendata).

Dascyll. corpore oblongo compresso, altitudine 2 et paulo ad 2½ in ejus longitudine, latitudine 2½ ad 2¾ in ejus altitudine; capite obtuso 3¾ ad 4½ in longitudine corporis, altiore quam longo; linea rostro-frontali convexa; oculis diametro 2½ ad 3 in longitudine capitis; osse suborbitali denticulato sub oculo oculo plus duplo ad duplo humiliore; dentibus maxillis pluriseriatis serie externa majoribus conicis acutis; praeoperculo rectangulo suboperculoque denticulatis denticulis bene conspicuis; operculo spinis et spinulis 2 ad 5; squamis lateribus 27 vel 28 in serie longitudinali; pinnis dorsali et anali radiosus obtusis rotundatis; dorsali spinosa spinis mediis spinis ceteris longioribus, membrana inter singulas spinas emarginata; pectoralibus obtusis 3¾ ad 4½, ventralibus acute rotundatis 3½ ad 4 et paulo, caudali emarginata lobo inferiore obtuso rotundato 4½ ad 4 in longitudine corporis; anali spina 2^a spina 1^a duplo circiter longiore; corpore griseo-flavescente vel griseo-albo, fasciis 3 transversis latis fusciscente-nigris; fasciis 2 anterioribus obliquis, 1^a oculari fronte,

nucha, rostro inferne mentoque cum fascia lateris oppositis unita, spinas dorsales anteriores versus adscendente; fascia 2^a basi pinnae dorsalis spinosae spinam 6^m inter et 10^m vel 5^m inter et 9^m vel 4^m inter et 8^m incipiente et basin pinnae ventralis versus descendente; fascia 3^a verticali pinnam dorsalem radiosam inter et analem radiosam; pinna dorsali maxima parte fusco-nigra, inferne fascias inter et postice tantum flavescente; pectoralibus violascentibus basi nigris; ventralibus nigris; anali nigra antice tantum flavescente; caudali violascente vel flavescente.

B. 5. D. 12/12 vel 12/13. P. 2/14 vel 2/15. V. 1/5. A. 2/12 vel 2/13. C. 15 et lat. brev.

Synon. *Jesuit De Vlam. Recueil.*

Bont Duijje Valent. Ind. Amb. III p. 501 fig. 491.

Bourgonjese Renard Poiss. Mol. I fig. 165.

Chaetodon arcuatus L. Mus. Ad. Fred. tab. 33 fig. 8.

Tetragonopterus No. 6 Klein Miss. IV p. 38 tab. 11 fig. 9.

Rhombotides No. 13 Klein ibid. IV p. 37 tab. 11 fig. 3?

Chaetodon albescens macrolepidotus cauda bifurca et operculis brachiarum parum serratis Seb. Thesaur. III p. 70 tab. 26 fig. 23?

Chaetodon abu dafur Forsk. Deser. Animal. p. 15.

Chaetodon arcuanus L. Gmel. Syst. Nat. ed 13^a p. 1250.

Chaetodon aruanus Bl. Ausl. Fisch. III p. 62 tab. 198 fig. 2.

Schwarzkopf Bl. ibid.

Bandoulière à trois bandes Bl. ibid.

Lutjanus aruanus Lacép. Poiss. IV p. 720.

Lutjan arana Lacép. ibid.

Pomacentrus aruanus Rüpp. Atl. Reis. N. Afr. F. R. M. p. 39.

Abu dafur Arab.

Habit. Banda Neira, in mari.

Amboina, in mari.

Wahai, Ceram insulae, in mari.

Ternate, in mari.

Lawajong, Solor insulae, in mari.

Sumbawa, in mari.

Priaman, Ulakan, Sumatrae occidentalis, in mari.

Longitudo 16 speciminum 30''' ad 60'''.

Aanm. Deze soort is door den gheelen Indischen Archipel verbreid. Van Java is zij mij echter nog niet onder de oogen gekomen. Vroeger bragt ik tot haar eene varieteit, welke ik hieronder als eene eigene soort onder den naam van *Dascyllus melanurus* heb beschreven.

Dascyllus melanurus Blkr.

Dascyll. corpore oblongo compresso, altitudine 2 et paulo in ejus longitudine, latitudine 2½ ad 3 in ejus altitudine; capite obtuso 3½ ad 4 in

longitudine corporis, altiore quam longo; linea rostro-frontali convexiuscula; oculis diametro 2 et paulo ad 3 in longitudine capitis; osse suborbitati denticulato sub oculo oculo plus duplo humiliore; dentibus maxillis pluriseriatis serie externa majoribus conicis acutis; praeoperculo rectangulo suboperculoque denticulatis denticulis bene conspicuis; operculo spinis 2 parvis; squamis lateribus 28 p. m. in serie longitudinali; pinnis dorsali et anali radiosus obtusis rotundatis; dorsali spinosa spinis 3^a, 4^a, 5^a, et 6^a subaequalibus spinis ceteris longioribus, membrana inter singulas spinas emarginata; pectoralibus obtusis 4 ad 4½, ventralibus acute rotundatis 3½ ad 4, caudali emarginata lobis obtusis rotundatis 4½ ad 4½ in longitudine corporis; anali spina 2^a spina 1^a duplo circiter longiore; corpore griseo-flavescente vel griseo-albo, fasciis 3 transversis latis verticalibus fuscescente-nigris, fascia 1^a oculari fronte et mento cum fascia lateris oppositi late unita, fascia 2^a basi dorsalis spinosae spinas 1^m inter et 6^m incipiente et basin ventralis attingente; fascia 3^a tota basi dorsalis radiosae incipiente et totam basin analis radiosae attingente; pinnis supra et infra fascias totis nigris; dorsali medio et margine posteriore, anali margine anteriore et posteriore flavescentibus; ventralibus totis nigris; pectoralibus violascentibus vel aurantiicis basi nigris; caudali basi et marginibus superiore et inferiore flavescente postice macula maxima nigra antice convexa maximam pinnae partem tegente.

B. 5. D. 12/11 vel 12/12 vel 12/13. P. 2/15 vel 2/16. V. 1/5. A. 2/12 vel 2/13. C. 15 et lat. brev.

Synon. *Dascyllus aruanus* CV. Var. *pinna caudali postice nigra* Blkr. Nat. Tijdschr. N. Ind. II p. 246.

Habit. Banda Neira, in mari.

Sumbawa, in mari.

Piaman, Ulakan, Sumatrae occidentalis, in mari.

Longitudo 8 speciminum 27''' ad 72'''.

Aanm. Deze soort, hoezeer na verwant aan *Dascyllus aruanus* CV. laat zich van deze echter gemakkelijk onderscheiden aan de groote zwarte staartvinvlek en aan den vertikalen stand der 2 voorste dwarsche banden des ligchaams, van welke de voorste nauwelijks tot aan de kruin reikt en de tweede van de 6 eerste rugdoornen afgaat.

LABROÏDEI CYCLOÏDEI.

Scarus coeruleopunctatus Rüpp. Neue Wirb. F. Abyss. F. R. M. p. 24 tab. 7 fig. 3. CV. Poiss. XIV p. 195.

Scar. corpore oblongo compresso, altitudine 4½ ad 4½ in ejus longitudine, latitudine 2 circiter in ejus altitudine; capite convexo 4½ in longitudine corporis; altitudine capitis 1½ ad 1½ in ejus longitudine; oculis

diametro 4 circiter in longitudine capitis; linea rostro-frontali convexa; osse suborbitali oculi diametro humiliore; naribus approximatis, posterioribus rotundis, anterioribus cirro gracili; labiis maxillas totas tegentibus; maxillis roseis superiore margine libero multicrenulata externe antice dentibus utroque latere 3 vel 2 extrorsum spectantibus; maxilla inferiore margine libero multicrenulata externe glabra; linea laterali ramosa sub fine pinnae dorsalis radiosae vix interrupta; squamis lateribus 21 vel 22 in serie longitudinali, 7 vel 8 in serie transversali; pinnis dorsali et anali postice angulatis, dorsali spinis flexilibus subaequalibus, membrana inter singulas spinas excisa; pectoralibus obtusis rotundatis et ventralibus obtusis angulatis 7 et paulo, caudali obtus rotundata $5\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; colore corpore superne olivaceo inferne flavescente vel margaritaceo-roseo; squamis lateribus plurimis macula diffusa fuscescente; capite totoque corpore ocellis parvis coeruleis annulo profundiore cinctis singulis squamis 1 rarius 2 vel 3; pinnis roseis vel aurantiacis.

B. 5. D. 9/10 vel 9/11. P. 2/11. V. 1/5. A. 3/9 vel 3/10. C. 13 et lat. brev.

Synon. *Scarus (Calliodon) coeruleopunctatus* Rüpp. N. Wirb. F. Ab. F.

R. M. p. 24 tab. 7 fig. 3.

Scare aux points bleus CV. Poiss. XIV p. 195.

Habit. Banda Neira, in mari.

Longitudo speciminis unici 115'''.

Aanm. Mijn specimen is wat kleiner dan de aangehaalde afbeelding van den heer RÜPPELL, die vrij goed is. De tandjes voor aan de konvekse vlakke van de bovenkaak zijn er echter reeds aanwezig en deze tandjes zijn alzoo geen kenmerk van den ouderen leeftijd, zoo als de heer VALENCIENNES reeds tegen den heer RÜPPELL beweerd heeft. De soort is na verwant aan *Scarus naevius* CV.? Blkr. (Nat. T. N. Ind. III p. 769) en behoort met deze tot eene eigene groep, welke zich zeer gemakkelijk laat onderkennen aan de cirri der voorste neusopeningen en aan het uitgesneden zijn van het vlies tusschen de rugvindoornen.

Deze groep stelt den overgang daar van *Scarus* tot *Callyodon* en heeft welligt eene generische waarde. *Scarus croicensis* Bl. (Ausl. Fish. tab. 221) komt mij voor insgelijks tot deze groep te behooren en ook de tandjes aan de voorste oppervlakte der bovenkaak te bezitten. Deze tandjes tref ik ook aan bij een jong specimen van *Scarus naevius* CV? Blkr.

Callyodon genistriatus CV. Poiss. XIV p. 218.

Callyod. corpore oblongo compresso, altitudine $3\frac{1}{2}$ circiter in ejus lon-

gitudine, latitudine 2 et paulo in ejus altitudine; capite convexo 4 circiter in longitudine corporis, paulo longiore quam alto; oculis diametro $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine capitis; linea rostro-frontali declivi convexiuscula; osse suborbitali sub oculo oculi diametro vix humiliore; naribus approximatis, posterioribus rotundis anterioribus cirro apice bilobo; maxilla superiore dentibus subinbricatis anticis lateralibus majoribus, postice utroque latere dente curvato postrosum spectante; maxilla inferiore dentibus imbricatis anticis lateralibus majoribus; linea laterali ramosa sub postica pinnae dorsalis radiosae parte vix interrupta; squamis lateribus 21 vel 22 in serie longitudinali, 8 vel 9 in serie transversali; pinnis dorsali et anali basi vagina squamosa, postice angulatis; dorsali spinis flexilibus subaequalibus, membrana interspinali vix emarginata; pectoralibus acutiusculis margine posteriore convexis $5\frac{1}{4}$, ventralibus acutis $6\frac{3}{4}$, caudali truncata radiis externis paulo productis 5 circiter in longitudine corporis; corpore coffeo punctis violaceis et maculis parvis sparsis et confertis coeruleis variegato; vittis rostro-ocularibus 2 vel 3 rubris; regione postoculari vittis 3 vel 4 rubris subradiatim dispositis; pinnis dorsali et caudali violaceo-fuscescentibus, dorsali vitta longitudinali rubra, macula violaceo-coerulea spinam 1^m inter et 2^m, parte radiosa coeruleo maculata; caudali maculis coeruleis transversim seriatis, postice rubro et nigricante marginata; pectoralibus et ventralibus membrana dilute violascentibus, radiis fuscescente-aurantiacis; anali violacea vittis 2 longitudinalibus rubris.

B. 5. D. 9/10 vel 9/11 P. 2/11. V. 1/3. A. 3/9 vel 3/10. C. 13 et lat. brev.

Synon. *Callyodon à joue striée* CV. Poiss. XIV p. 218.

Habit. Banda Neira, in mari.

Longitudo speciminis unici 182.

Aanm. De beschrijving van den heer VALENCIENNES slechts betrekking hebbende tot de kleuren en enkele anatomische verhoudingen, past zeer goed op mijn voorwerp. Zekerheid in de bepaling der identiteit is wegens het korte dier beschrijving niet wel mogelijk zonder vergelijking der voorwerpen zelve. De woonplaats van *Callyodon genistriatus* CV. was tot nog toe niet bekend. Het zou mij niet bevreemden dat zij dezelfde soort voorstelt als *Callyodon carolinus* CV.

MURAENOÏDEI.

Conger anagoïdes Blkr.

Cong. corpore valde elongato compresso, altitudine 18 circiter in ejus longitudine, latitudine $1\frac{1}{2}$ circiter in ejus altitudine; capite acuto convexo 6 circiter in longitudine corporis; altitudine capitis 3 circiter, latitudine $3\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine; rostro acuto convexo non clavato, 5 cir-

citer in longitudine capitis; linea rostro-frontali convexa; oculis maxime approximatis diametro 4 circiter in longitudine capitis; naribus posticis oculo, naribus anticis tubulatis rostri apici approximatis; labiis mediocribus membranaceis; maxilla superiore maxilla inferiore paulo longiore, rictu 3 et paulo in longitudine capitis sub anteriore oculi dimidio desinente; dentibus conicis acutis parvis aequalibus, palatinis antice tri- ad quadri-seriatis postice bi- et uniseriatis; nasalibus vomerinis contiguus in thurram pluriseriatam dispositis, vomerinis p. m. 30 antice quadri- ad triseriatis postice bi- et uniseriatis dentibus palatinis, nasalibus et inframaxillaribus obtusioribus in thurram elongatam postice acutissimam vitta dentium palatina breviorum dispositis, inframaxillaribus antice pluri-seriatis postice tri- vel biseriatis; linea laterali valde conspicua tubulosa; pinna dorsali paulo post aperturam branchialem incipiente, corpore triplo circiter humiliore; pectoralibus rotundatis 3 circiter in longitudine capitis. anali rictus longitudine circiter ante medium corpus incipiente dorsali humiliore; caudali rotundata; colore corpore superne flavescente-viridi inferne margaritaceo, pinnis flavescente.

B. 8. D. 170 p. m. P. 10. A. 122 p. m. C. 10 p. m.

Habit. Banda Neira, in mari.

Longitudo speciminis unici 123'''.

Aanm. Deze soort heeft groote overeenkomst met *Conger anago* T. Schleg. van Japan, en bij hare eerste beschouwing hield ik haar daarmede voor identisch en slechts voor een jeugdig specimen daarvan. Bij nadere onderzoeking er van en vergelijking naar de natuur met een specimen van *Conger anago* T. Sehl., ontwaar ik evenwel verschillen, welke niet alle aan verschil in leeftijd kunnen worden toegeschreven. Bij mijn voorwerp toch van *Conger anago*, hetwelk eene lengte heeft van 290''' , gaaf de hoogte des ligchaams 14 maal in zijne lengte, het oog 5 maal in de lengte van den kop, reikt de bekspleet tot onder de achterste helft van het oog, zijn de gehemeltetanden twee reijig, de ploegbeenstanden minder talrijk, begint de aarsvin in het midden van de lengte des ligchaams, zijn de rug- en aarsvinnen zwart gerand en de getallen der stralen B. 11. D. 201 p. m. P. 14 vel 15. A. 115 p. m. C. 10 p. m.

Congrus habenatus Richards. (Zoöl. Ereb. Terr. Fish. p. 109 tab 50 fig. 1 tot 5) is niet minder aan de onderwerpelijke soort verwant dan *Conger anago* en heeft denzelfden habitus en bovendien zeer overeenkomstige getallen der stralen t. w. B. 8 D. 184. P. 10. A. 122, maar het tandensstelsel verftoont er meêrder

afwijkingen, zijnde de tanden er gedeeltelijk korrelachtig, de neustanden in eene driehoekige met de punt naar achteren gekeerde groep geplaatst, de ploegbeenstanden van achteren drie-reijig en de tanden voor in de onderkaak op bredere banden geplaatst, terwijl er voorts het ligchaam meer cylindervormig is, de oogen verder van een staan, de snuit betrekkelijk langer is, enz.

SYNGNATHOÏDEI.

Syngnathus cyanospilos Blkr.

Syngath. corpore valde elongato, antice heptagono, postice tetragono, altitudine 17 circiter in ejus longitudine, altiore quam lato; capite $8\frac{1}{2}$ in longitudine corporis; oculis diametro 6 ad $6\frac{1}{2}$ in longitudine capitis; linea rostro-frontali concava; rostro capitis parte postoculari paulo longiore, compresso, triplo circiter longiore quam parte gracillima alto; carina rostro-frontali cristaque rostro-oculari humilibus glabris; regione occipito-nuchali crista humili tripartita glabra; vertice rugosulo; operculo celluloso striis superne numerosis divergentibus, crista longitudinali media operculi marginem posteriorem attingente; scutis trunco 12 vel 13, cauda 35, scutis singulis transversim striatis; laminis intersuturalibus oblongis radiatim striatis; carinis singulis scutis vix vel non crenulatis spinis nullis; carina ventris media mediocriter prominente; trunco absque capite $2\frac{1}{2}$ in longitudine caudae cum pinna caudali; pinna dorsali supra vel vix ante anum scuto trunci 13° incipiente, scuto caudali 5° desinente, corpore humiliore; anali parva; caudali flabelliformi capitis parte postoculari non vel vix brevior; sacco embryonali membranaceo ab ano usque ad scutum caudale 15^m sese extendente rima longitudinali bivalvato; colore corpore olivaceo; trunco caudaque dimidio anteriore ocellis aurantiacis in series 2 longitudinales dispositis; capite, trunco caudaque punctis confertis coeruleis; pinnis flavescensibus, dorsali-caudalique singulis radiis maculis parvis fuscis 2 ad 4.

B. 2 vel 3. D. 23. P. 14. A. 4. C. 10.

Habit. Banda Neira in mari.

Longitudo speciminis unici $123'''$.

Aanm. *Syngnathus cyanospilos* staat in verwantschap tusschen *Syngnathus haematopterus* Blkr. en *Syngnathus gastrotaenia* Blkr. Zij is gemakkelijk herkenbaar aan haren langen staart, het geringe aantal rompschilden, de plaatsing der eerste rugvinstralen boven of nauwelijks voor den anus, de oranjekleurige ocellen en blaauwe streepjes des ligchaams, de bruine vlekjes de rug- en aarsvinstralen, enz.

Scripti Batavia Calendis Decembris MDCCCLIII.